

nyadi-utca.
nyadi-utca.
terem:
emplon-utca.

zpalota.

erecz József-tér.
bet-tér.
lloda, Megyeháza

lek.
adáci-utca.

dés:
na-utca.
ei-ut L

-utca.

adi-utca.
li-utca.
ntea.

vendéglő.
rnok.
vendéglő.
n-söröző.
gyhid mellett.

házat:

ket

közli

tál

hivatalk.

Pleitz Fer. Pál

Szerkesztői iroda:
Nagyberek Zápolya-
utca 1., hová a lap szel-
lemi részét illető min-
den közlemény intézendő.

Kiadóhivatal:
Pleitz Fer. Pál könyv-
nyomdája Nagyberek-
rek, Zápolya-u. 1., hová
a hirdetések, előfizetések
és a lap szétküldésére
vonatkozó felszólalások
intézendők. Telefon 21.

TORONTÁL

POLITIKAI NAPILAP.

Főszerkesztő: dr. Brájer Lajos.

Felelős szerkesztő: Somfai János.

Előfizetési árak:
Egész évre — — — 28 K
Félévre — — — 14 K
Negyedévre — — 7 K
Egyes szám ára 10 fillér.

Hirdetéseket
a kiadóhivatal vesz föl.
Azonkívül az összes hir-
: : detési irodák. : : :
Megjelenik vasár- és
ünnepnapok kivételével
mindennap d. u. 5 órákor

Nagyberek, 1916.

XLV. évfolyam, 192. szám.

Szerda, augusztus 23.

LEGUJABB.

— Saját tudósítónk cenzurázott telefonjelentései. —

Höfer mai jelentései.

Budapest, aug. 23. Érkezett d. u. 4 óra 45 perckor.

Orosz harctér:

Moldovától nyugatra német csapatok rohammal elfoglalták az oroszok további gyalogsági állásait, mely alkalommal 200 oroszot elfogtak és 2 gépfegyvert zsákmányoltak.

Zabiénel orosz előretöréseket visszavertünk.

A Kukul-területén álló harc folyik.

Tovább északra csekélyebb harci tevékenység és teljesen változatlan helyzet mellett nincs nevezetesebb esemény.

Olasz harctér:

A tengermelléki harcvezetésen az ellenséges tüzéség egyes területekre ellen időnkint élénk tüzelést folytatott.

Olasz repülők nagyobb tevékenységet fejtettek ki. Vocheim Flitritznél egy kétfedelű került kezünkbe. A bennülőket elfogtuk.

Tirolban Fleinstal arcvonalon vállalkozásaink 80 sebesületlen olasz foglyu-
ejtéseivel és két gépfegyver zsákmányolásával végződött.

Délkeleti harctér:

Valona területén az ellenség tevékenysége fokozottabb volt.

Egy harci repülőgéppünk, amelyet Arigi törzsörömester vezetett, négy Fahr-
mann kétfedelűvel folytatott harcban **kettőt lelőtt**, az egyik a Skumbri-torkolata
közeliében fekszik, a másik a tengerbe zuhant. Ezt egy ellenséges torpedóromboló
kimentette.

Höfer altábornagy, a vezérkar főnökének helyettese.

A háborus parlament.

A képviselőház mai ülése. — Andrassy, Apponyi és Rakovszky lemondtak bizalmi állásukról. — A miniszterelnök válasza Apponyi és Andrassy beszédeire.

Budapest, aug. 23. A képviselőház ma délelőtt Bethy Pál elnöklésével ülést tartott, amely iránt rendkívüli érdeklődés nyivánult meg. Ugy az ülés-terem, mint a karzatok zsufolásig megteltek.

Az ülés megnyitása után az elnök bejelenti, hogy Andrassy Gyula gróf, Apponyi Albert gróf és Rakovszky István napirend előtti felszólalásra kérétek és kaptak engedelmet.

Apponyi bejelenti, hogy a bizalmi tanács tagjai lemondtak

A napirend előtt először Apponyi Albert gróf szólalt föl. Előadta, hogy vállalták a bizalmi tisztséget azért, hogy betekintést nyerjenek a külügyi helyzetbe és a hadügyi vezetésbe. Most bejelenti, hogy **megbízásukat leteszik**, mert szerinte nem jutottak abba a helyzetbe, hogy befejezett tények előtt betekintést nyerhettek volna az ügyekbe. A differenciák sokkal nagyobbak voltak köztük és a külügyi kormány között, mintsem azt áthidalni lehetne. Hangoztatja, hogy a differenciák nem vonatkoznak sem szövetségeseinkre, sem arra, hogy hamarabb akarnánk békét kötni. Erről beszélni sem lehet mindaddig, amíg ellenségeink megsemmisítésünkre töreksze-

nek. A hadvezetés terén a hibák jóvá tehetőek s erre a legtöbb remény van, mikor a vezetés egy habérovezte férfi vette át, azonban a külügyek terén más a helyzet. Azt állítja, hogy nem részese-
sülünk egyenlő elbánásban Ausztriával. Nem követelünk felsőbbiséget, de a paritás betartását megkívánjuk.

Andrassy Gyula gróf hozzájárul Apponyi fejtegetéséhez s ő is hangoztatja, hogy vissza kellett adniok megbízásukat, mert nem nyújtottak nekik kellő betekintést az ügyekbe. Hibáztatja a kormányt, hogy már a háboru elején nem vonta be az ellenzéket az ügyek vezetésébe. Ők akkor koalíciós kabinetet akarták, de ez meghiusult, mert Tisza akart ennek az élén maradni. Hosszasan bírálja diplomáciai vezetésünket s azt állítja, hogy Ausztriában az elégedetlenség folyvást nő, mert nem hívják össze a Reichsratot. Kívánja a delegáció összehívását a külügyminiszter és külügyeink vezetésének ellenőrzésére. Végül tiltakozik az ellen, hogy fejtegetéseiből a nemzet egyetértésének hiányára következtessenek, mert az egész nemzet egyetelműleg végig akarja küzdeni a harcot a diadalig.

Rakovszky István is hasonló fejtegetésekkel csatlakozik Apponyi és Andrassy felszólalásához s hangoztatja, hogy Tisza István gróf betartotta azt az

ígéretét, hogy a király előtt ismertethes-
sék felfogásukat, ellenben Buriánnál sem-
mire se mentek, mert mindig a hivatalos titoktartásra hivatkozott.

A miniszterelnök válasza.

Csak rövid időre kívánom a t. Ház figyelmét igénybevenni. Azt óhajtom, hogy kerüljünk mindent, ami bármely tekintetben olajat önthet a tüzre ebben a kritikus pillanatban. A bizalmiférfiak válaszáat aszerint kell mérlegelni, hogy a szenvedély szavára hallgatunk-e vagy a nemzet érdekeire. Sajnálattal veszem tudomásul a bizalmiférfak lemondását és nem kutatom, hogy mennyire hatotak arra bizonyos téves felfogások. Az a vád, amely e tekintetben, különösen Apponyi Albert gróf felszólalásából tükröződik vissza, azonban talán bizonyos félreértésekre vezethető vissza, de ez az egész kérdés tárgyalanná vált Andrassy ama kijelentése folytán, hogy ő ugyanis meg volt győződve, hogy ezen az uton tovább menni nem lehet.

Az olasz kérdésre nézve, ha nem követtünk volna el az alkudozások utolsó fázisában mindent, bekövetkeztet volna az olasz hadüzenet már a gorlicei áttörés előtt vagy a közvetlenül azt követő napokban. A magyar kormány részéről a delegációk összehívásának semmi akadálya sincs. A delegációk egybehívásának akadálya nem a magyar kormány vonatkozása, hanem az osztrák parlamenti élet szünetelése. A delegáció összehívása felett Magyarország nem dönthet egyedül. Aki csak némi figyelemmel kíséri az osztrák parlamenti életet, az tudja, hogy az osztrák kormány-
gép működése már régebben olyan nehézségekkel küzdött, amelyek a béke idejében is veszedelmesek voltak, de a nagy háboru alatt egyenesen végzetesek lehettek volna. Nem lehet magyar ember, aki ennek örülne.

Tiltakozik azon vád ellen, mintha külpolitikánk nem lenne őszinte. Ennek a legcsekélyebb jelet se lehet tapasztalni. Azokra a kérdésekre való tekintettel, amelyeket soha egy pillanatra sem szabad szem elől téveszteni, lábhoz tett fegyverrel némán hallgatjuk a vádakot, de kijelentem, hogy a kormány minden irányban vállalja a felelősséget. Megtetjük kötelességünket, nyugodtan mondhatom, hogy szövetséges viszonyban Németországgal nyugodtan nézünk szembe a jövővel. Arra kéri a képviselőket, hogy kritikáik közben ne felejtsek el a hazafias szempontokat, mert ezek ennek a maroknyi nemzetnek a legdicsőbb erőforrásai és ez ad erőt a rá váró küzdelemben. (Zajos eljenzés jobbról.)

Andrassy Gyula gróf, Rakovszky István és Tisza István gróf rövid replikája után, az ülés háborus politikai vonatkozású része véget ért s áttérték az adójavaslatok tárgyalásának folytatására, amelynél Brody Ernő szó-
lalt föl a javaslatokhoz.

„Legujabb“ hireink folytatása a negyedik oldalon van.

A magyar katona dicsérete.

— augusztus 23.

A világháboru egyre fokozza a harcok méreteit, a hősiesség megnyilvánulását, az áldozatok nagyságát. Hányszor hittük már két év alatt, hogy mindez a tetőpontját érte el s ime most azt halljuk, hogy az északi küzdelmek nagysága felülmúlja az összes előbbi. S amikor nagy a veszély és szükség van nagy vitézségre, nagy áldozatokra, a hivatalos jelentés egy hét alatt hét magyar ezredről állapítja meg, hogy ezek a központi hatalmak vitéz seregeiben is első helyet foglalnak el. A szegedi, debreceni, nagykanizsai, komáromi, pozsonyi, székesfehérvári és kaposvári ezred tünt ki a mult hét ádáz küzdelmeiben. A magyar fiúk ott vannak, ahol legnagyobb a veszély, ahol férfiakra van szükség. A magyar ember mindig az akar lenni, ami. Ha katona, akkor oda megy, ahol életre halálra megy a játék, nem törekszik a trénekhez, másnak hagyva a hadsereg eme fontos részét. A magyar ember megszokta már a kötelességteljesítésben az áldozatrakészségét, mások szolgálatában a saját maga kárvallását is: Azért áldozza fel életét az itthonlevőkért, azért megy a golyózáporban is előre. A magyar katona tudja, hogy miért harcol, a magyar katona tudja, hogy ezekért az eszmékért, közös javakért: hazáért, családjáért harcolnia kell s azért elindul kötelességet teljesíteni a halálba is.

Immár ezer éve bámulja meg Európa újból és újból a magyar katona kiválóságát. A mikor veszély volt, amikor ember kellett a gátra, a multban csak úgy mint a jelenben, a magyart mindig az első sorban látták. Küzdött magáért, hazája szabadságáért, küzdött másokért, elnyomottakért, más országok boldogulásáért, sok-sok küzdelmében győzött és veszített, de mindig becsületesen harcolt. A változó keretekben ez a maradandó: a becsületesség tette a magyart minden idő első katonájává. Nem a fizikai erővel győzte a magyar, ebből is volt mindig, de győzte lélekkel s így áldozatokkal. A magyar katona ezeréves hírneve nem olesó dicsőség, tengernyi vér hullása írta ezt be a nemzetek tudatába. Igaz, hogy a mai magyar katona nem egyenes leszármazottja annak a magyar vitéznek, aki ezer éve vagy néhány száz éve szerzett dicsőséget a magyar népnek, mert hisz nálunk a folytonos vándorlás miatt a lakosság nagyon különböző összetételű származásában. Sokan pedig csak két emberöltővel ezelőtt lettek igazában honvédek, mert csak akkor jutottak jogokhoz, akkor lett az ő számukra is haza ez az ország. De a lelkiület egy és ugyanaz az ezer év előtti honfoglalóban s a világháboru honvédei hőseiben. Még ha nem is magyarul beszélnek a hazát védő hősök, a lelkük magyar, azzá lett ebben a szép hazában. Kevés kivételt leszámítva, mesterséges izgatás hijján valamennyi nemzetiségnél észrevehető a lelkiületeken az az átalakító hatás, amelyet a magyar lélek hatalmas tulajdonságai végeznek. A magyar lelkiület érvényesül a Kárpátok hőseiben. Ez is mutatja, hogy lélek és erkölcsi erő érvényesül és győz a háboru viharában, nem a pusztá fizikai tényezők összetétele. Az az egyszerű paraszt látja otthon apjától, nagyapjától a kötelességteljesítést, önzetlenséget, valálósságot, becsületet. Mindez vérré vált s tervezetszerűen alkalmazást nyer rendkívüli viszonyok között, háboruban is.

Halljuk a dicséreteket, büszkék vagyunk a magyar katonára. Nem erre, nem arra, hanem mindegyikre, kivétel nélkül. Megérdemelnék a

mi hőseink, hogy mindegyik nevét külön-külön is feljegyezze a történelem, hogy mindegyik neve arannyal márványba vésvé fündököljön. De ez nálunk nem szokás. Amint névtelenek maradtak azok, akik ezer éven át fentartották ezt az országot, úgy névtelenek maradnak a hősök, akik két éven át saját testükkel védtek bennünket. Nálunk csak a vezérek neve szokott megmaradni, a közkatona közül csak Hári János vált általánosan ismertté.

A szörnyű harcok idején, az állítólag igazi döntés előtt a hadvezetőség egymás után adózik elismeréssel a magyar ezredeknek. A magyar katona tehát még a régi, még nem fáradt el, még nem fásult el a háboruval szemben, mert él benne a régi lélek: Legyünk hát nyugodtak! A Kárpátok őrei szilárdan állanak!

Skopos.

HIREK.

— **Hivatalos jelentések augusztus 22-ikéről.** A miniszterelnökség sajtóosztályától a következő hivatalos jelentéseket kaptuk a harcéri eseményekről:

Höfer jelentései:

Orosz harcér:

Károly főherceg lovassági tábornok hadseregarcvonala: Zabie mellett Bysticzénél és a Tatár-szoros körletében az oroszok többszörös támadásait visszavertük. Zieionától délnyugatra osztagaink sikeres ütközetekben egyszáz foglyot ejtettek és két géppuskát zsákmányoltak. Hindenburg vezértábornagy hadseregarcvonala: A perepelniki—pieniaki szakaszon az ellenség Böhm-Ermolli vezérezredes hadserege ellen újra megkezdte támadásait. Eltekintve egy keskeny árokresztől, amelyért még folyik a harc az oroszok legsúlyosabb áldozatai ellenére, összes állásainkat megtartottuk. A sarnyi-koveli vasut mentén és Smolarynál az ellenség néhány előretolt árkat elvesztette, amely alkalommal két géppegyvert zsákmányoltunk. Rudka-Czerwiszczenél az oroszok tegnap is a legnagyobb erőfeszítéseket fejtették ki, hogy a Stochod nyugati partján tért nyerjenek. Kivétel nélkül visszavertük az ellenséget, amely mindenütt ezerszámmal veszítette embereit és ezenkívül két tisztet, kétszázhetven főnyi legénységet s négy géppegyvert hagyott kezükön. A Bajor lovasezredek között harcoló Ferenc császár dragonyosaink ismét méltóknak mutatkoztak régi hírnevükre.

Olasz és délkeleti harcér:

Változatlan.

A német nagy főhadiszállás jelentései:

Nyugati harcér:

A Sommetól északra a harcok ismét nagyobb terjedelmet öltöttek. Thiepval és Posieres között előrehajló vonalunk ellen intézett több angol támadást visszavertünk. Állásunk egy kiszögellő részét elvesztettük. Posierestől északra a Fourreaux-erdő mellett ellenséges rohamoszlopok tűzünkben összeomlottak. Elkeseredett harcok fejlődtek ki Guillemont faluért, amelybe az ellenség átmenetileg behatolt. A Vilmos császárról elnevezett württembergi gyalogezred az összes támadásokat győzelmesen visszaverte és a falut szilárdan birtokában tartja. A franciáknak Maurepas és Clairly között végrehajtott többrendbeli részlet-vállalkozásai sikertelenek voltak. A Sommetól délre ujonnan harcavetett francia erők támadtak. Az estrees—soyecourt-szakaszon elvesztett árkokat ellenlökéssel ismét visszaszereltük. Egy tiszt és nyolcvan főnyi legénység fogolyként maradt kezükön.

Keleti harcér:

Hindenburg vezértábornagy arcvonala: A Stochod-mentén az oroszok folytatták makacs támadásait a Rudka-Czerwiszcze vidéken. Bajor lovasság, osztrák-magyar dragonyosokkal

az ellenséget legnagyobb veszteségei mellett mindenkor visszaverte. Két tisztet és kétszázhetven főnyi legénységet elfogtak és négy géppuskát zsákmányoltak. A Smolarynál levő ellenséges előőrsök ellen végrehajtott vállalkozásokban ötven foglyot és két géppuskát szereztünk. A Luh- és Graberka-szakaszon és tovább délre az oroszok támadásai általában már zárótűzünkben összeomlottak. Pieniaki és Zwyzyn mellett az ellenség kis árokreszekbe benyomult. Eddig még nem vették ki. Károly főherceg lovassági tábornok arcvonala: A Stepany és Kreda-magaslaton levő új állásaink ellen a Czarni-Czeremosz két oldalán intézett ismételt ellentámadások teljesen meghiúsultak.

Balkán harcér:

A Malka-Nidze-planinán levő összes szerb állásokat elfoglaltuk. Támadásunk tovább halad. Az ellentámadásra előrenyomuló ellenséget a Dzemájeri mentén és a Moglena-területen több ízben véresen visszavertük. A Lutkovo- és Tahinc-tó között a francia haderőket a Strumán túl vettük vissza. Tovább keletre elfoglaltuk a Siemnica-planina hegygerincet.

— **Változás a nagybecskereki Málnán.** Az államvasutak igazgatósága Nottny János Nagybecskerek-begaparti állomásfőnököt Buziásfürdőre, Barnaffy Kálmán buziasfürdői állomásfőnököt pedig a Nagybecskerek-begaparti állomásra helyezte át hasonló minőségben.

— **A nagybecskereki öreg népfelkelők sorozása.** Tegnap és ma volt a 39—50 éves nagybecskereki alkalmatlan népfelkelők pótszemléje. A szemlén, amelyet a régi esküdtszék teremben tartottak Járossy örnagy elnökölt, az orvosi tisztet dr. Iványi Mór ezredorvos látta el s résztvevő továbbá a sorozóbizottságban Erber főhadnagy.

— **A korpa legmagasabb ára.** A hivatalos lap mai száma közli a korpa és a takarmányozási célokra szolgáló egyéb ipari termékek és hulladékok forgalombahozásának újabb szabályozásáról és legmagasabb árának megállapításáról a kormányrendeletét. E szerint a felsorolt termékek legmagasabb ára 100 kilogramm tisztasulyra a következő: Korpa 20 K, kölestakarmányliszt 36 K, köleshéj 16 K, repecpogácsa 30 K, vadrepecpogácsa 30 K, napraforgópogácsa 40 K, gomborkamagpogácsa 40 K, tökmagpogácsa 45 K, lenmagpogácsa 40 K, kendermagpogácsa 20 K, keményítőgyári szárított moslék 32 K, keményítőgyári szárított burgonyamoslék 19 K, szárított sortörköly 26 K métermázsánként. A legmagasabb árak mátol kezdve érvényesek.

— **Üdvözet a becskereki katonáktól.** A mai postával kaptuk a következő levelező lapot:

— Becskerek fiai szeretettel gondolnak a harcérre való utazásuk alkalmával a városbeliekre. — Végh Lajos kadett, Lederer Jenő kadett, Fabini százados, Tataru főhadnagy, Kocsis főhadnagy, Reitter Sándor hadnagy, Böhm hadnagy, Rienter zászlós, Rosenzweig kadett, Lefkovic Kálmán hadapródjelölt, Szilágyi László, Zappe kadett.

— **A belgrádi látogatáshoz szükséges engedély.** A belügyminiszter megbízásából báró Perényi Zsigmond államtitkár közli a törvényhatóságokkal, hogy a belgrádi katonai főkörmányzóság területén szolgáló személyek látogatásához és az ott tartózkodáshoz külön engedély szükséges, melyet tiszték, polgári tisztviselők és hozzátartozóik részére 14 napot meghaladó tartózkodásra a főkörmányzóság elnöksége, kevesebb időre pedig a eszásári és királyi kerületi kapitányság állít ki. Csakis ezzel a tartózkodási engedéllyel felszerelt kérvényekre lehet a Belgrádba szóló utlevelet kiállítani.

— **Amerika leánya.** A Városi Mozi tegnap kezdte meg az „Amerika lánya” című filmkolosszus bemutatását. Tegnap a dollárkirálynő kalandjainak bevezető része s az első kaland, katasztrófa a levegőben került színre s a színházat zsúfolásig megtöltő közönség nagy él-

Telefon 330.

VÁROSI MOZI A VÁROSI SZÍNHÁZBAN.

Telefon 330.

Csütörtökön, augusztus 24-én a második kaland.

Szombaton, augusztus 26-án a harmadik kaland.

Vasárnap, augusztus 27-én a negyedik kaland.

A világhírű Amerikan Cinema remek felvétele.

Minden előadás egy befejezett cselekmény.

Amerika leánya.

Egy dollárkirálynő csodálatos kalandjai 15 fejezetben. Irta Charles Goddard. Előadják a leghiresebb amerikai színészek.

Az előadások mindenkor délután 6 órakor és este 9 órakor rendes helyárakkal lesznek megtartva.

vezettel nézte a ritka szép fölvételeket, az izgalmas és érdekes jeleneteket.
Holnap csütörtökön a dollárkirálynő három kalandját mutatja be a Városi Mozi, nevezetesen: A rejtelmek éjszakája, légyott a tenger alatt és hajszja életre-halálra című fejezeteket, amelyek mindegyike még fokozottabb izgalmat és érdekességeket nyújt.

Gépezetek vizsgálata. A gőzgépezetek és kazánfűtők vizsgálata a Temesvárott szervezett bizottság által 1916. évi szeptember hó 3-án reggel 8 órakor a m. kir. államvasutak műhelyépületének helyiségében fog megtartatni. A vonatkozó szabályszerű felszerelt kérvények a m. kir. iparfelügyelőséghez Temesvár (Józsefváros), Küttl-tér 2. sz. címreze legkésőbb a megelőző napon nyújtandók be.

TÁJÉKOZTATÓ.

Az ingyenes olvasóhelyiség és közkönyvtár nyitva van minden nap délután 5 órától este 10-ig. Vasár- és ünnepnapokon délután 2 órától este 10-ig. Könyvtárra vasárnap szerda, péntek délután 5-7 óráig.

Városi ingyenes népkönyvtár. A volt esküdtzéki épületben. Nyitva naponként reggel 8-tól d. u. 2 óráig.

A „Magyarországi munkások rokkant- és ayugdíjgyűjtő” nagybecskereki fiókja minden hó 1-je és 15-ike után eső vasárnapján fogad el befizetéseket az Ellmer-féle helyiségben d. u. 2-5 óráig. — A beírások szintén ott eszközöltetnek.

A háborus Trieszt.

— Levél Triesztből. —

Trieszt, július hó végén.

Nappal minden békés és hétköznapi, az emberek unottan és sietve végzik a dolgukat: nem mutat semmi arra, hogy Trieszt közvetlenül a front mögött van és ugyszólván ide látszik a haretér. Nappal Trieszt egy békés és csöndes világváros benyomását teszi, amelynek nagy dimenzióival azonban nem tart lépést a város élete és a szokottnál hasonlíthatatlanul bányadobban liktető forgalma. Az utcák általában járókelő, sürgő-forgó emberek tömegétől tarkállanak, de látszik, érzik, — no, meg azután tudja is az ember, — hogy a trieszti utcák máskor feketék szoktak lenni a hullámzó tömegtől, az élénkség és a forgalom szinte szétrepesztí a nagy, világvárosi kereteket. Az élet forró és viharzó zenéje zugja és muzsikálja tele ennek a gyönyörű kikötővárosnak a levegőjét, egyetlen meleg, nagy liktetés Trieszt. Máskor, amikor ninesen háboru, amikor béke van, Most kissé csöndesnek és fáradtnak látszik a város. Hogyne, hiszen elzárták előle a levegőt: a tengert. Impozáns óriási tüdeje: a hatalmas kikötő halálos mozdulatlanságra van kárhoztatva, nem tud vele lélegezni, hát nem esoda, ha ugy ő most Trieszt, mint ahogy már levegő nélkül élni lehet. Halkan, visszafojtott lélegzettel, akadozva... A keretek és a méretek megmaradtak nagyoknak és impozánsoknak, de ami a kereteket betölti, ami a méretek között mozog, az kisszerű, erő nélküli, bágyadt és nem méltó a város nagy dimenzióhoz. Trieszt nem éli a maga igazi életét, aminthogy a világ egyetlen kikötővárosa sem éli most. Ez nem az igazi Trieszt, itt nem viharozik most olyan erővel az élet, mintha akarná feszíteni a kereteket. Ellenkezőleg. A nagy keretek szinte elnyelni látszanak ezt az egész tántorgó életet...

Az ugynevezett lírai elemek sohasem virágoztak olyan gazdagon és buján a trieszti tengerparton, mint most. A kikötő most csupa poézis, nem zavarva az élet köznapi és lármás durvaságaitól. A prózai kereskedelmet közvetítő és lebonyolító hajók most nem zavarják az álmatag lelkeket, akik a molón andalogva me-renghetnek a tenger kék hullámverésein, a tiszta, végtelen, nagy vízre ráomló mély csöndet nem zavarja kirakodó és berakodó hajók túlkölése és kikötőmunkások zajos, szorgos, ka-

lapásoló, gyöngédtelenül kopogó munkája. A kék vizek fölött mély és átható esőndesség borong. A kikötő néma és halott. Csupa szelid és szomorú költészet...

Mintha a város tetszhalott állapotát akarnák szimbolizálni ezek a tikkasztó juliusi napok, olyan levegőtlen forróság gyötri itt az embert, hogy nehéz elviselni. Mintha a kikötővel együtt a fizikai levegőt is elzárták volna, nines egy esőppnyi friss légáramlás, kábitó, levegőtlen mozdulatlanság. Az óvárosból, a szűk olasz utcákból, az öreg, egymásra épült házakból özönlenek egész nap az emberek a tengeri fürdőkhöz, kora reggeltől késő estig általában tele vannak a partmenti fürdők uszkáló és hűsítő trieszti nőkkel és férfakkal. És akik már nem bírják el ezt a fullasztó, levegőtlen életet, azok kivillamosoznak a Trieszt határában levő Barkolába. Ez a Barkola afféle kis üdülő hely, villákkal, árnyas vendéglőkkel és az elmaradhatatlan tengeri fürdővel. Tul-ságosan vadregényesnek és üdítőnek a barkolai „nyaralás” sem nevezhető, de magához Trieszthez képest — ez a néhány árnyas, lombos fa valóságos őserdőnek tűnik föl.

Trieszt minden üzlete nyitva van ma is, sőt viszonylagos forgalmat is érnek el a trieszti üzletek. Valami szédült és erejét vesztett forgalom és elevenség még ezekben a tikkasztó juliusi napokban is van Triesztben.

Nappal semmit sem érez Trieszt a háboruból. Ellenséges röpiülők már hosszú idő óta nem vizitáltak a város fölött és ha olykor hangos berregéssel kering egy-egy röpiülőgép Trieszt fölött, közömbösen és minden idegesség nélkül tekintenek föl a magasba az emberek, mert jól tudják, hogy az a mi saját röpiülőgépünk. Nines tehát mit tartani bombáktól és egyéb hasonló jóktól. Estefelé 7 óra tájban megindul a tengerpart felé özönlés. Férfiak és nők — túlyomó részben nők — sűrű csoportokban özönlenek a tengerpartra és elárasztják a molót. Nyole órkor már a legszebb és legszinesebb korzó hullámozik a kikötőben. Azt mondják, hogy az ugynevezett „jobb” és módosabb gazdag és elegáns elemek már korábban elhagyták Triesztet, a gazdag és elegáns elemek a fronttól meszibbre eső területeken pihennek.

Este fél 10 óráig marad együtt mindennap a színes, eleven tömeg és nézik a tenger meszsziségbe vesző kék tükrét s figyelve kémlelik a láthatárt, amerre a hare dühöng. Mert hiszen ott a közelben az Isonzó-haretér, ahol, ilyenkor, estefelé mindig megkezdődik az ágyuzás. És az ágyuk idáig dörögnek, jól hallja a színes és illatos trieszti korzó.

Este későn, 11 óra után még mindig kint ülünk a tengerparton és nézzük a sötétben csillogó végtelen vizet és nézünk oda, arra, ahol örökös tűzben égnek emberek, ahol most is, ebben a pillanatban is halnak meg emberek. Ott van a haretér, ide látszik, hiszen a hatalmas olasz fényszorók — mintha a tenger mélyéből bukkantak volna föl — ijesztő világságot hintenek szerte, fénycsíkok vonják be a tenger egy darabját, uszik a fény a meszi partokon és a roppant olasz fényszorók szinte Triesztig lövelik a fénysugarakat. Mindig újra és egyre fenyegetőbben emelkedik föl az olasz fénysáv és kutatva, kémelve teszi meg a maga félelmetes körutját és szinte idevilágít a trieszti tengerpartig, ahol monumentális, diszes palotákban nyugodtan alszanak, amikor pár kilométernyire innen, ott, ahol a fényszoró egész éjszaka világít, emberek ölik egymást...

Ha a fényszoró eltűnik és kihuny a sugarakban villámló fényzőn, nyomban röpiülő csillagokkal telik meg a környék: világító pisztolyokkal lövöldöznek az olaszok, a levegő röpködő fénydarabokkal van tele. Éjjelre jár jár az idő és nagyon sokan vagyunk, akik a trieszti tengerparton üldögélve, még mindig elnézzük ezt a fantasztikus tüzijátékot. Közben folyton idáig dörögnek az ágyuk. Egy-

szerre azután rendkívüli dolog történik. Hirtelen megrándul alattunk a föld és nekem az az érzésem, hogy kicsuszik előtam a föld és én valahová a mélybe zuhanok. A rándulás többször megismétlődik, én fölugrom és römiült zsvivajjal ugrál föl a tengerparton az egész tömeg. Az izgalom csak pillanatokig tart, mert a rángás hamarosan megszűnik és egyértelműen megállapítják az emberek, hogy nem történt semmi, az egész egy kis földrengés volt. Mi az ebben a szörnyű háboruban: egy kis földrengés? Apró éjjeli tréfa, amelyről a trieszti éjszakában legföljebb egy percig beszélnek.

Még sokáig elnézek arra, ahol mostanában — és ez éjjeli percekben is — az embereket ölik. Nézem a fényszoró játékát és nézem a röpiülő csillagokat. És nézem a kékesen csillogó tengert, azt a végtelen nagy vizet, amely valamikor az egész világgal összekapcsolta a nagy-szerű és gyönyörű Triesztet. Ezen a nagy kék vízen valamikor az élet zudult ide. És most ez a víz halott.

Göndör Ferenc.

HIRDETÉSEK.

Ácsmestereket,
akik vasbeton la-lajborítási munkában jártasak, 80 fillér óránkénti munkabér mellett, keres a Nagybecskereki Olajgyár Építési Irodája.

Versecz-nagybecskereki vasut mentén
103 hold jóminőségű szántóföld eladó.
Cím a kiadóban.

A Temesvári-utca 41. számú házban egy

lakás

3 utcai, 1 udvari szoba, fürdőszoba és megfelelő mellőkhelyiségekkel
azonnal kiadó.

Bővebbet Temesvári-utca 34. sz. alatt.

Nyomdásztanoncul

legalább két középiskolát jó eredménnyel végzett fiu heti-fizetéssel azonnal felvétetik

lapunk nyomdájában.

Legujabb.

Győzelmes harcaink Macedóniában.

**Ujabb diadalmas előnyomulá-
sunk. — A bolgárok megszáll-
ták Kavalát.**

Budapest, aug. 23. Szofiából
sürgönyzik: A bolgár vezérkar jelenti:

A Struma völgyében teljesen meg-
vertük az ellenséget, amely futva mene-
kül a folyó jobb partján. Az egész vidé-
ket az ellenséges katonák holtteste
borítják. Eddig több mint négyszáz holt-
testet számláltunk össze állásaink előtt.
Nyolc géppuskát, temérdek fegyvert,
lőszert zsákmányoltunk s 190 foglyot
ejtettünk. Nagy tömeg felszerelési tárgy
borítja a csatateret, ami annak bizony-
sága, hogy az ellenség veresége teljes
volt. Egy ellenséges lovasosztágot ágyuink
tüzébe szoritottuk s ezt teljesen meg-
semmisítettük. A francia Bertier dandá-
ron kívül egy angol gyalogezred is részt
vett a harcban. A franciák tiznapos tá-
madása a Dorain-tótól délre és nyugatra
levő állásaink ellen, tökéletesen meghiu-
sult. Doldzelli faluban, melyet az ellen-
ség kiürített, egy ellenséges osztagot
elfogtunk.

Budapest, augusztus 23. Genf-
ből sürgönyzik:

Ideérkezett jelentések szerint, a bol-

gárok a Nestonon át rendkívül gyors
előnyomulással megszállták Kavalát.

Szofiából sürgönyzik:

Teljesen megbízható hírek szerint,
Szalonikiban a szerb vereség híre nagy
pánikot keltett. A pánikot növeli, hogy
a megvert szerb sereg részei nagy ren-
detlenségben özönlik vissza Szalonikibe.
A lakosság körében általános a rémü-
let, mindenki hajóra igyekszik s a fran-

ciáknak kellett közbelépni, hogy a lakos-
ság menekülését megállítsák.

Athénből sürgönyzik:

Szalonikiban újabb orosz csapatok
szálltak partra.

Genfből sürgönyzik:

A francia lapok egyértelműleg je-
lentik, hogy az entente hadseregei Sza-
lonikinél megkezdték az általános offen-
zívát.

Hirdetéseket jutányos árért közöl a „Torontál“

politikai napilap kiadóhivatala, mely lap a legrégebb, legelterjedtebb, legolvasottabb napilap Torontálvármegyében.

HELYBELI BESZERZÉSI FORRÁSOK.

Biztosítási ügynökségek:

- Franz J. L. (Adria) Hunyadi-utca.
- Hirtenstein Márk (Bécsi bizt.) Erzsébet-tér.
- Magy.—Francia bizt. társ. József fkg-u.
- Ifj. Rigó István (Első M. Ált.) Árpád-u. 21.
- Steinitzer Géza (Ass. Generali) Hunyadi-u.

Borbély és fedrás:

- Ikity Dusan, Hunyadi-utca.
- Nagyvinszky Iván, Hunyadi-u.

Buhergyár:

- Bence A. és fia, Hunyadi-utca.

Cementgyár:

- Ozv. Guttman Jakabné és fiai, Kültel

Cipőkereskedők:

- Kertész A., Iskolaépület.
- Wilhelm Ferenc, Hunyadi-utca 2.

Divatáruház:

- Boskovits S. J., Hunyadi-utca 2.
- Bukovác István, Hunyadi-utca.
- Mesznik Imre, Pénzügyi palota.

Ékszerészek:

- Mesznik R. özvegye, Hunyadi-utca.

Dobozgyár és műkönyvkötészet:

- Schneider János, Aradai-ut.

Drogueria:

- Melkuhn Dezső, Hunyadi-utca.

Fényképez:

- Orosz Lajos, Korona-utca.

Férfiszabók:

- Grünbaum Vilmos, Hunyadi-utca.
- Kocsis E., Megyeház-utca, a m. kir. posta-
épülettel szemben.

Gépjavitó műhely:

- Bürger és Grünwald, Temesvári-u.

Gőzfűrés:

- Engel Sámuel, Eötvös-utca.
- Kereskedelmi részv.-társ. Eötvös-u.

Gyógyszertárak:

- Kollarich Gábor, Melencei-utca.
- Vági Sándor, szerb egyházpalota.

Háló, kötéláru kereskedés:

- Konkoly Róza I. és Testvérei, József Fő-
herceg-utca 5.

Kávéház:

- Sólyom György, Klub-kávéház.

Kézműáru-, rövidáruüzlet:

- Benó Testvérek, Hunyadi-utca.
- Eisenstädter S. és társai, Hunyadi-utca.
- Freund S. és fiai, Hunyadi-utca.
- Stagelschmidt János, Hunyadi-utca.

Könyv-, zenemű- és papírkereskedés:

- Almásy Elek, Hunyadi-utca.
- Mangold Lipót, Hunyadi-utca.

Könyvkötészet:

- Schneider Lajos, Megyeház-utca (Pest-
szállodával szemben).

Kőművesek:

- Hoff N. és társa.

Lakatosműhely:

- Engel Adám, Megyeház-utca.

Lisztkereskedés:

- Klein Mór, Hunyadi-u.

Női kalap- és kézműműhely:

- Tolvay Józsefné, Hunyadi-utca.

Ruhakereskedés:

- Felsenstein Ferenc, Hunyadi-utca.
- Goldschmidt Lipót, Hunyadi-utca.

Sirkóraktár és szobrászterem:

- Tunner Alajos, Szerbtemplom-utca.

Szállító-cég:

- Perl Mór, szerb egyházpalota.

Szállodák:

- Beneth nagyszálloda, Ferenc József-tér.
- Korona-szálloda, Erzsébet-tér.
- „Pest városához“ c. szálloda, Megyeház-u.

Szeszgyár:

- Lukács és társa, Kültelek.
- Schwirtlich Alajos, Aradai-utca.

Téglagyár:

- Klein Bernát.

Temetkezési intézet:

- Bence A. és fia,

Tűzfűrés-, épületfakereskedés:

- Annau örökösök, Korona-utca.
- Kurländer Imre, Aradai-ut 1.

Uridivatáruház:

- Liptay Dezső, Hunyadi-utca.

Vaskereskedés:

- Boleszny Antal, Hunyadi-utca.
- Berényi Bódog, Hunyadi-utca.
- Daun Gyula, Hunyadi-utca.

Vendéglő, étterem:

- Kovács János, vasuti vendéglő.
- Magyar Király söresarnok.
- Marcóin Jenő, Kaszinó-vendéglő.
- Rensing Mátyas, Otthon-söresarnok.
- Tóth és Norizsán, a nagyhid mellett.

Virágkereskedés és kertészet:

- Oláh Gábor, Bajza-u.